

Mester Balázs bárdudvarnoki polgármester a Zselici Kaláka Népfőiskola elemeiről, terveiről

„Rengeteg a helyi kezdeményezés mindenhol, sok jó is belőle, de szépen lassan kifulladás, elfáradnak, mert mindenki egyedül akarja megváltani a világot...”

Bárdudvarnok Somogy megyében, Somogyországban, Kaposvártól 12 kilométerre, délre a Zselici dombság kapujában helyezkedik el. Érdekességünk, egyediségünk közigazgatási területünk mérete. Akkorák vagyunk, mint egy kisváros, pl. Kaposvár, de csak 1200-an lakunk a településen. Szinte tanyasi, elaprózódott település-szerkezettel rendelkezünk. Tizenhat – életvitelszerűen állandó, lakosokkal rendelkező – településrészrel áldott meg minket a Jóisten. Például a Kopasz-hegy semmiféle infrastruktúrával nem rendelkezik – se út, se víz, se villany –, mégis élnek ott emberek. A falu két vége között 15 kilométer van. Tizenhárom temetőt gondozunk, 36 buszmegállónk, 35 kilométer szilárd burkolatú utunk van, hogy a földes utakról ne is beszéljek. Ez az egész egyszerre nehézségünk, és erősségünk is.

Specialitása még térségünknek a humán erőforrás, azok a „bogaras”, kitartó, tenni akaró emberek, akik évtizedek alatt csodákat hoz-

tak itt létre. Ezekről, büszkeségeinkről szeretnék beszélni.

Először a térségről, hogy elhelyezhessük, minnek is vagyunk a kapuja, majd falunkról és végezetül terveinkről.

A Balatontól a Drávaig valaha elterült erdőségből ma már csak a Zselicben maradt meg a régi környezet, mely alkalmas pl. az ország legnagyobb szarvasfarmjának befogadására. A létesítő, fenntartó Kaposvári Egyetem, mely tudományos munkát is végez itt, a közelmúltban látogató központot is létrehozott. Hihetetlen élmény pl. a szarvasbögés. 1500 szarvas, 200 vaddisznó, 50 őz, a gyönyörű tudásközpont, vadspark, kiállító tér. A farm lóképzéssel foglalkozó egyik munkatársa is bárdudvarnoki, aki maga is tart lovakat, és a helyi iskolásokat is szokta lovagoltatni.

A Zselicben jött létre Európa első „nemzetközi csillagoség-

bolt-parkja” a *Zselici Csillagpark*. Azóta a Hortobágyi és a közelmúltban a Bükk Nemzeti Park kapta meg ezt a rangos címet. Európában, sőt a világon sincs még egy ország – az Egyesült Államokon kívül –, ahol ennyi park lenne. Mindez falunk lakosának, Kolláth Zoltánnak, a Magyar Csillagászati Egyesület elnökének és munkatársainak a munkáját dicséri. Ő rendszeres előadó falunk „Kulturális hét” rendezvényén, például filmjeivel is. Szinte hihetetlen, hogy Jonh Legend, a többszörös Grammy-díjas amerikai énekes dalszerzőt, amikor a NASA-hoz fordult a Stella Artois (Stella =csillag, Artois = Holland tartomány) reklámfilmjének

készítésekor, hozzá irányították! Mondván, Kolláth Zoltán az, aki a csillagok hangjával foglalkozik. Így fordulhatott elő, hogy falunkban – a Zoli által felszolgált Stella Artois sör iszogatása közben –, majdnem az amerikai ösbemutatóval egyidőben hallhattuk a csillagok hangját is felhasználó dalt.

Induló projektjünkben községünk – mely nemcsak határos a Zselici tájvédelmi körzettel, de részét is képezi – lesz a mintaterülete a köztéri világítástervezési kutatásnak. Ennek keretében a fehértől a borostyán-sárgáig állítható színű lámpák kerülnek kihelyezésre. Szí-nüket a várható forgalomnak megfelelően fogják változtatni. A forgalmas időszakokban a jobb látási viszonyokat jelentő fehéren, a várhatóan forgalommentes (éjszakai) időszakokban pedig a rovarok, bogarak életét kevésbé zavaró borostyán-sárgán világítva. A rovarcsapdázások eredményétől függően készülnek majd ajánlások – egész Európának.

1978-ban nyílt szabadtéri néprajzi múzeum a közeli Szennán, ahol gyönyörű kazettás mennyezetű templom van. Egyedülálló módon egy élő falu közepén, a közösség aktív részvételével jött létre. Alapvető célja volt, hogy megőrizze és bemutassa Zselic és Belső-Somogy sokszínű népi kultúráját, gazdag tárgyi és szellemi örökségét. Nemcsak megőrizni sikerült a hagyományokat, hanem továbbéltetni. A skanzen által szervezett programok mellett művészeti iskola is

működik, és több civil szervezet is ezen dolgozik, például a Lázidombi Kulturális Egyesület is támogatja a kört. Nemcsak színvonalas „du-da-tábort” szervez évtizedek óta, ahol ma már nemcsak zenét, de kézművességet is tanulhatnak a résztvevők, hanem rendszeresen hív meg távolabbi magyar és nem magyar népművészeket, hagyományörző előadókat. Lakosaink rendszeres résztvevői ezeknek az alkalmaknak.

Különleges turisztikai attrakciót hozott létre egy helyi, szenai házaspár a közeli, leheletnyi picit, 47 lakosú településen, Patcán, a *Katicatanyát*. A fantasztikus élményközpontban a középkori palánkvártól, kőhajító géptől a háziállatokon keresztül, a bel- és kültéri játékokig, csúszdáig, „telibe-találda”, lovaglás, hordó utánfutó, sok minden megtalálható. És napjainkban is dinamikusan fejlődik.

Bizonyára a természet vonzotta a nevében is szép, de kihalás szélére sodródott Visnyeszéplakra a 80-as évek végétől a főként értelmiségi

családokat, akik egy öko-falut, kis csodát hoztak létre. Mára túlnőtték a faluközpont Visnyét, a 200 lelkes erdei falurészen annak ellenére él 200 lakos, melyből majd 120 gyerek, hogy se vezetékes víz, se aszfaltút, se bolt, se orvos, se egyéb. Ezért ők nem ápolják a hagyományokat, hanem mindennapjaikban használják az ősi tudásokat, mesterségeket, megélik a természetközelséget, úzik a régi paraszti munkát, a vallási, mulatási szokásokat, de tudásukat pályázatok, projektek keretében is továbbfejlesztik.

A *Kassai völgy* falunk határában terül el. *Kassai Lajos* a modern lovas-íjászat megteremtője, településünk díszpolgára, segít és támogat minket. Rendkívüli közösségi ember. A fiatalokra hihetetlen energiát fordít. A kaposmérői és bárdudvarnoki fiatalokat szinte ingyen képezte. Nemcsak lovas íjászatra, de hagyományos falusi értékekre tanította, tanítja őket. Számára felháborító az a tudat, hogy egy falubeli gyerek nem tud állatot etetni, kötőféket feltenni egy lóra. Nem

tudja megfogni egy disznónak a lábát disznóvágáson. Ha összejön egy népes gyerekcsapat, 15-20 rakoncátlan gyerek, kiabál, játszik, de ha ő megjelenik, abban a pillanatban csend lesz; a legrosszabb, legelevenebb gyermek is kihegyezett fülekkel figyel, issza a szavait. Fantasztikus kisugárzású ember.

Csapatával minden március 15-én eljönnek falunkba, és – a képen látható módon – a sok fiatallal együtt adjuk meg a tiszteletet az ünnepnek. Majd délután egy újabb verses, zenés, dalos megemlékezés után a „Pylvax kávéházban” folytatódik a falu programja.

Ezzel el is érkezünk falunk értékeihez. A hitérettel kezdeném. Református és katolikus templom és parókia is van nálunk, sőt a kilencvenes évek közepén létesült egy Benedek-rendi női monostor. Ancilla nővér, a rendszerváltás után, amikor Németországból haza tudott már jönni, monostort lehetett alapítani, itt talált ennek helyet. Az motiválhatta a helyválasztásban, hogy falunkban az 1250-es évektől 1500-ig működött Szent Benedeknek szentelt Premontrei prépostság, és a falurésznek is Kaposzentbenedek a neve. Szobrot is emeltetett Európa védőszentjének a kerékpárút mellett, melynek környezetét ugyan az önkormányzat, a közmunkások kaszálják, tartják

rendben, de hogy kik azok a szorgos kezek, akik a mai napig mindig virágot hoznak a szoborhoz, azt homály fedi. A helyiek által csak „Kolostornak” hívott intézményt majd 20 évig működtette a nővér, idős kora, betegsége miatt 2010-ben átadta üzemeltetésre a kaposvári püspökségnek. Porta Pacis néven lelkigyakorlatos ház jött létre belőle Világos Krisztián atya vezetésével, aki azóta is falunk plébánosa.

Ő pár év alatt, a vallási turizmus hazai fellegvárává tette a házat. Lelkigyakorlatokat, nyáron ifjúsági táborokat is szervez. A lelkigyakorlatos házban 2-4 fős pótágyazható szobák vannak, az ifjúsági szállón pedig emeletes ágyas rendszerrel, fiúk-lányok külön tudnak szállást kapni. Összességében akár 120 embert is tud egyszerre fogadni. A nyári foglалások már tél végén megkezdődnek, tavaszra már mindig teltház van. A forgalom az

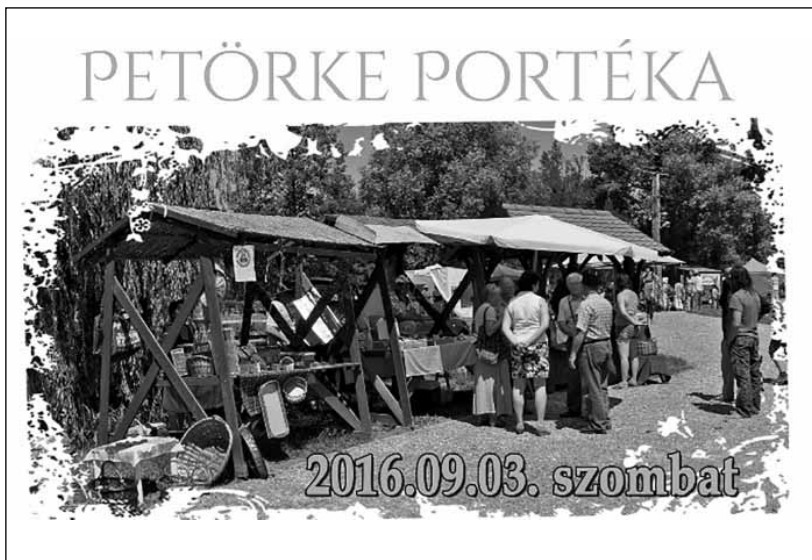
évenkénti 4-5000 vendégéjszakát is meghaladja.

Dolgozunk a *Mária út* nyomvonalának erre történő megtervezésén – eddig sikerrel. Ez Máriacelltől Csíksomlyóig menő két nyomvonalas zárandokútvonal. Az északi útvonala már 95%-osan ki van építve. Most terveződik a déli útvonal, ami egy kicsit hosszabb, hogy a dél-magyarországi Mária-kegyhelyeket is be lehessen kötni ebbe a hálózatba. Ennek állomása lesz Bárdudvarnok. Egy éve vagyok részese ennek a munkának. Egyik vágyam az, hogy egyszer ne csak térképen, hanem fizikai valóságában is gyalog végigjárjam ezt az útvonalat. Sajnos (?), eddig mindig akadt más feladat, ami miatt el kellett halasztanom.

A külterületeken is nagyon sok – hétvégi telekként használt –, de nagyon szépen rendben tartott porta van. Sőt, a hatvanas évektől kezdődően volt és van is magán arborétum a faluban. Somogyi Jani bácsi sajnos már meghalt, nincs, aki továbbvigye munkáját. A volt polgármester szépen rendben tartott birtoka a közelmúltban kapta meg ezt a címet, de ez nem látogatható. A jelenleg látogatható a Péntek Laci barátom által működtetett *Zsippói Madár- és Élmenypark*.

A régi uradalmi halastórendszer mellett, körülbelül 100 különböző díszbaromfival, egyedi növényekkel, kilátóval, sőt kis helytörténeti kiállítással is. Komoly turisztikai attrakció. Érdemes a tulajdonostól tanulni, figyelni rá. Itt az emberek önállóan fordítanak gondot a múlt értékeinek megőrzésére.

Bizonyára nemcsak a természeti adottságoknak köszönhető, hogy falunkba költözött az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) jelenlegi elnöke. Talán azért is, mivel Nikovicz Antal az OMME atyja (katolikus pap) tősgyökeres bárdudvarnoki volt, és sokáig, élete vége felé is itt folytatta tevékenységét.

Falunkban kéthetente van termelői piac, „Petörke Portéka” a Petörke tónál. Itt a helyi zöldségek, gyümölcsök mellett például a helyben készült Pannónia ékszereket lehet megvásárolni.

A civil szervezeteink közül kiemelkedik a Gosztonyi Mária Alapítvány és a *Tett Egylet*. Előbbi falunk volt földbirtokosa lányának az emlékét őrzi, a Gosztonyi kúrián. Ő a XIX. század végén született festő és keramikus művész volt. Idős korában haláláig, 1989-ig a faluban folytatta ezen tevékenységét. Még sokan emlékeznek rá. Ő – saját kezével – építette és freskóival díszítette a jelenleg a kúria melletti telken álló, ún. „Porciunkula kápolnát”. Ez az assisi Szent Dámján templom keresztjének hű mása. 1926-ban búcsújáró helyrangot is kapott. Jelenlegi tulajdonosa mindig meg is nyitja a kápolnát búcsúkor.

A Gosztonyi kúrián működik a Nemzetközi Üveg Alkotótelep az Alapítvány kezelésében. A múzeumi rész üzemeltetése mellett falusi programokat és nemzetközi üveg szimpóziumot szervez.

A Tett Egylet pedig tetteikkel mutat irányt kulturális területen. Ők szervezik a Pilvax kávéházat, a Farsangot, ami rendhagyó módon működik. Immár több mint tíz éve nem jelmezzel, hanem hu-

mos előadással kell készülni a „Bárdi Hullócsillag születik” programra. Nagyon színvonalas előadások születtek. Komoly önróniával kifigurázzuk saját magunkat és egymást, de jó érzékkel, jó hangulatot árasztva. Volt már „Fogadó a CsataBárdhoz”, anyukákból „Bárdi Rock-Ól-Gép” rockzenés előadás, „Bárdi Babaszappan Opera”, karikatúrák és a többi.

Ők működtetik a SZÍN – VONAL rajziskolát, lelkei a Zselic Lelke Fesztiválnak, melynek része az augusztusi Bárdudvarnoki Kulturális Hét. Ennek része a kiállítások, zenei és irodalmi programok, valamint a Bárdudvarnoki Faluházban a Faluszínház.

Ez a faluház – IKSZT –, amit úgy örökölt meg, hogy 20 évig változatlanul állt, tetszhalál álla-

potban, miután egy pályázati forrást találnunk, amiből a felső szintet be tudtuk fejezni, és használhatóvá tudtuk tenni, alkalmassá vált színházra, próbára. Szalmabálákkal van berendezve, ezekből alakítjuk ki a nézőteret. Azt használjuk, amink van.

Először féltem tőle, hogy mit fognak szólni hozzá az emberek – hát még élvezik is. Kifejezetten tetszik nekik. Egy nagyon jó hangulatú hely. A felső szintet, amit elkezdünk befejezni, az '56-os megemlékezés helyszínéül is használtuk, a 60. évforduló alkalmából. Érdekessége az épületnek, hogy belül ház a házban. Szeretnénk a homlokzatául egy hagyományos, száz évvel ezelőtti somogyi homlokzatot megjeleníteni, ami még kékfestéssel készült. Ez a hosszú távú tervünk. A faluház alaprajza egy kiterjesztett szárnyú sas vagy turul. Reményeim szerint Sziklai Ákosékat ez érdekelné, és reményeim szerint, hogyha

tudunk fejlődni, bővíteni, akkor ebbe az irányba fogunk. Itt lesznek majd az étkezők, a különböző kiszolgálóhelyiségek, talán még a szállások is – de ezt majd még meg-látjuk, dolgozunk rajta.

Addig is Varga Zsuzsa Jászai Mari-díjas színművésznő (a Kaposvári Csiky Gergely színházból) rendez benne. Készült már Egri csillagok, Ludas Matyi, János Vitéz. Nagyon jól összefogja a falubeli gyerekeket, szüleiket, és hihetetlen minőségű produkció jön létre a keze alatt. Fantasztikus, hogy az alatt a másfél hónap alatt olyan közösséget hoz létre, a gyerekek akkora lelkesedéssel tanulják a szöveget, hogy öröm nézni őket. A zenét és az éneket helyi zenészeink és egyházi kórusunk szolgáltatja.

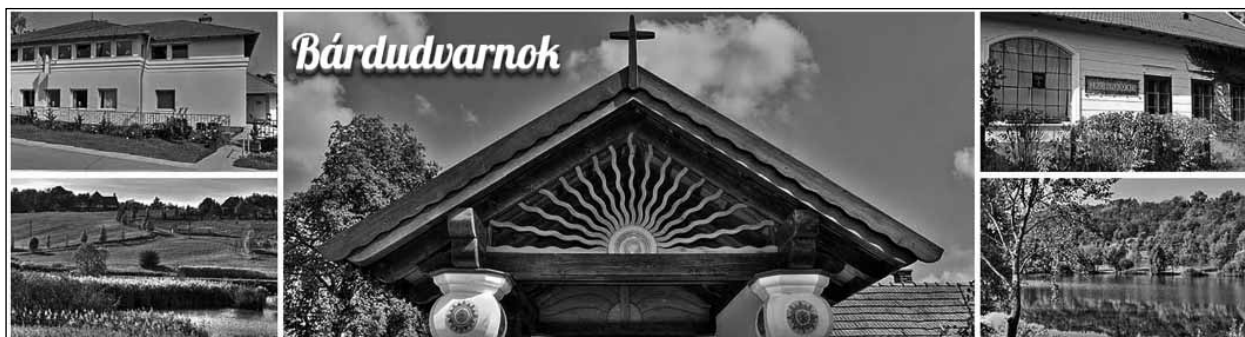
Sokáig a Kaposvári Egyetem színi hallgatói is a Bárdudvarnoki Faluházba jöttek a vizsgaelőadásikat megtartani.

Programjainkat, az információkat a modern technikák kihasználásával is igyekszünk eljuttatni lakosainkhoz. Az év honlapja pályá-

zaton 2015-ben különdíjat kaptunk, és ez nem csak települési honlapok versenye volt, hanem a céges, a mindenféle honlapoké. A szomszédfalubeli honlap-készítővel heti a kapcsolat, mivel mindig akad új, megjelenítendő hír. Ezeket mindig vonzó, színvonalas plakátokba csomagolják közösen a meghívók és a honlap készítője. Most készült el, lapzártakor, az aktuális Szentivánéji tűzugarás plakátja. 450 fős a Bárdi Facebook csoport, szó van az elkóborolt kutyáktól kezdve, eladó kecsketejen, hétfégi házón keresztül sok mindenig, zajlanak a tagok között a nyilvános viták is. Itt lehet látni mindig leghamarabb a rendezvényeken készült képeket is. Létrehozója – a Caminot kétszer is megjáró (egyszer Budapestről indulva!) – háromgyerekes anyuka!

A rendszerváltás után egyik szórvány településünk lakosa, Nagyné Czanka Valéria vezetésével a helyi állami gazdaság felszámolási folyamatát kihasználva jött létre a bányai falurészen, *közösségi alapon falufejlesztés*. Nemcsak te-

lekosztás, infrastruktúra fejlesztés (víz, villany, internet, közösségi házak), de programok és valódi közösség is létrejött. A fejlesztések minőségben korszerű módon történtek. Akkor még újdonságként az áram – ezen elmaradott faluban – nem villanypóznákon, hanem földkábelben került lefektetésre, az internet üvegszállal érkezett. Mindezt a Bányai Panoráma Egyesület menedzselte. Összefogva nemcsak a helyi kötődésűeket, de bevonva számos budapesti élsportolót is, pl. Hargitai Andrást, Zsivóczky Gyulát, Schmidt Pált és az egész öttusa csapatot is, akik lelkesen vettek részt mind a fejlesztésekben, mind a közösségi életben. Ekkor készült el az 1980-ban megszüntetett vasútvonal nyomvonalán az erdőben, mezők között futó – akkor teljesen, de még manapság is unikális – kerékpárút. Ekkor alakult a Zselica szövetség, mely Zselic vidékfejlesztésével foglalkozott. Munkájuk máig ható, de ma már más szervezeti struktúrában folyik ez a munka.

Bárdudvarnok facebook oldala

A további egyesületeink, mint a Polgárórség, a Futball klub, a Horgászegyesület, a Maharisi Alapítvány, vagy a sakkal foglalkozó Tandem SE tevékenységeinek felsorolására nem is marad hely. Utóbbi logó pályázatára érkezett a tevékenységet teljesen lefedő ízléses logó terve, de a készítő kiléte ismeretlen maradt, nem tartott igényt a nem kis összegű pénzjutalomra. Ilyen emberek élnek felénk.

Falunk szülöttje dr. Cey-Bert Róbert Gyula is, aki számos gasztronómiai és magyarság témájú könyv írója és a Gasztronómiai Világszövetség elnöke is – '56-os forradalmár. Ott volt a Corvin közben. Disszidált, megjárta Afganisztánt. Egy burmai kisebbségi nép ENSZ nagyköveteként is dolgozott. Ő is fantasztikus személyiség.

Iskolánk is van, *négyszázfős*, csak alsó tagozat. Azt gondoljuk, ez is nagy eredmény, hogy meg tudtuk menteni, tartani. Önkormányzati fenntartásban volt, amíg át nem kellett adnunk a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak, nem tudjuk, mi lesz a folytatás, reménykedünk.

Ebben délután, este *Ifjúsági pontot* is üzemeltetünk, a fiatalok nagyon szeretik, nagyon komoly ifjúsági életet tudunk megmozgítani a településünkön. Főként, amíg projektekből voltak előadások, rendezvények is.

2015-ben *önkormányzati bér-lakásokat* építettünk *vályogtéglából* belügyminisztériumi forrásból.

Nagyon sok tapasztalatot szereztünk ezáltal. Érdekes volt megfigyelni az embereket. Akik benne dolgoztak, eleinte nem hitték el, hogy meg fog valósulni. De ahogy elkezdtek nőni a falak, elkezdtek az emberek büszkévé lenni rá, hogy ezt mi csináltuk.

Akik a közmunkásokat leszólják, elítélik, mert hogy nem képesek értékteremtő munkára, nem képesek tanulni, meg nem is akarnak, azokat én nem meggyőzni szeretném, hanem elhívni őket Bárdudvarnokra, és megmutatni nekik ezt a két házat. Mert itt gyakorlatilag az ács és asztalos munkán és a villanszerelésen kívül mindent közmunkások, a helyi, nyolc osztályos vagy még azzal sem rendelkező közmunkások építették.

Két épület készült el, egy év alatt. Mindegyik kétlakásos. Mind a négy lakott már. Háromban egy-

egy fiatal pár él, ugródeszkeként adta ki nekik az önkormányzat, nagyon kedvező feltételek mellett. A negyedikben pedig egy most már kétygyerekes egyedülálló cigány hölgy lakik, aki próbálja a gyerekeit a becsületes élet útján elindítani.

Óvodánkat 2015-ben uniós támogatásból sikerült felújítani, kibővíteni. Az érdekességei a kerámiák, melyek Beiczter Judit keramikus művésznek (a Gosztonyi kúria lakója) a munkái. Kifejezetten az a szándékkal alkotott rá több mint 50 állatfigurát, hogy a gyerekek elkalandozzanak rajta. Még felnőtteknek is feladat, hogy mind megtalálják. Nagyon szép, egyedi stílusban készült el. Hangsúlyt fektettünk nemcsak a játékosra, de a szakralitásra is. A csoport-ajtók felett Andrej Rubljov orosz ikonfestő reprodukciói találhatóak.

A buszmegállóknál is egyedi ségre és hagyományápolásra tö-

rekedtünk, helyi kerámia dominál rajtuk.

Épített környezetünk stílusán meglátszik, hogy két Makovecz tanítvány is él, élt nálunk, Sziklai Ákos és Grátz Antal, a faluházat Bánkuti Melittával közösen tervezték.

Falunkban már 10 középiskolás cserediák élt, minden évben 2-3. Őket is bevontuk közösségi életünkbe. A szicíliai fiú elcsodálkozott, hogy nálunk ingyen lehet látni a csillagokat. Náluk 10 euro a belépő díj az egyetlen mezőre, ahol lehet csillagokat nézni. Nálunk pedig – ezt pesti csillagászok se akarták elhinni –, az Androméda-ködöt is lehet látni szabad szemel, any-

nyira alacsony a fényszennyeződés, a fényszmog.

A végére hagytam *alapítványunk*, a „Van Közünk Egymáshoz” Alapítvány munkásságát. Ez keresztény szellemiséggel jött létre, 2010 előtt. Magját felelősségteljes gondolkodású, szilárd, hagyományos (többségében katolikus) értékrenddel rendelkező családok alkották. Célunk volt, hogy ebben a mai kaotikus világban egyrészt befelé, egymásnak, a közösség erejét felhasználva kapaszkodót nyújtsunk, másrészt kifelé mintát adjunk a hagyományos értékrend pozitív megélésében, vonzóvá tételében. Előadásokkal, Ifjúsági

csoporttal, szociális és kulturális tevékenységgel is. Elnöke Somos László kaposfői – és egyszerre, volt bárdudvarnoki – plébános. Ő az, aki fölkarolta a cigányságot Kaposfőn. Ő még látta azokat az igazi cigányputrikat, ami a következőket jelentette: leütött négy karó, veszszőfonás, sár jobbról-balról, ajtó helyett rongy. A Szent Erzsébet Alapítvány keretében Tanodát üzemeltet – délutáni segítő napközit a hátrányos helyzetű gyerekeknek. Amire nagyon büszke, hogy azokkal, akikkel elkezdett foglalkozni 20 évvel ezelőtt, azok között egyetlen börtönviselt sincsen, de van diplomás, aki ott dolgozik mellette. Hihetetlen értékes ember – nagyon szeretjük.

Alapítványunk – kibővült feladatkörrel – mára központi szerepet játszik falunkban. Nemcsak népfőiskolai térségi szerepe okán, mert ez a folyamat korábban kezdődött. 2014-ben adtunk be pályázatot a majd húsz éve félkész állapotban lévő faluház – részleges – befejezésére. Ennek megnyitása óta szervezetünk integrátorként működik. Helyet ad más szervezeteknek (polgárőrség, nyugdíjas klub), programoknak (rajziskola, télen Petörke Portéka piac). Kultu-

rális közmunkásai a falusi rendezvények (Falunap, Gasztronómiai nap, Szüreti felvonulás) szervezésében, lebonyolításában, az értéktár feltöltésben, a könyvtár üzemeltetésében vesznek részt. Szerencsére a feladatokhoz erőt, humán erőforrást is kaptunk.

Zselici Kaláka Népfőiskola

Amióta felkérést kaptunk a térségi népfőiskola létrehozására, újabb és újabb lehetőségeink bontakoznak ki az együttműködésre a fent felsorolt sok helyi csoda létrehozójával. Saját tevékenységünket a könyvtárral, kulturális és hagyományörző programokkal – Kakaós mesedélutánok; Zene-kuckó Anyukáknak és kisbabáknak ölbéli játékok; Bárdi Könyvmolyok Titkos Társasága; Japán papírszínház játszóház; Iskolanyitogató játszóház; Madarak és fák napja, (Madártani Egyesülettel); Gyermekekrajz interaktív kiállítás; Nép-mese napja; Szent Márton nap; Nagyanyáink fortélyai (Szappan főzés, rétes nyújtás Rózsai néniel); Árnyjáték; Adventi játszóház; Mesék a Fonóból (Játszóházzal, népi játékokkal); Orosz karácsony stb. – folytatjuk. Nagyon jó könyvtárosunk van, aki az ötleteléstől az izléses plakátokon keresztül a szervezésig mindent elvégez, lebonyolít, megold a csapatával.

Alapítványunk népfőiskolai tevékenységét – szimbiózisban a helyi civil szervezetekkel – együtt kezdte meg az Önkormányzattal, ennek szociális szövetkezetével és településfejlesztési Kft-jével. A szociális szövetkezet mezőgazdasággal (birkatenyésztéssel, halastó-, és erdőgazdálkodással) foglalkozik. Hatalmas uradalmi tőrendszer volt valaha településünkön, amit vállalkozók is és mi is igyekszünk visszaállítani. Teletető tavat is építettünk. Példamutatásként a helyi

termelőknek, elkezdtünk saját termékkel – feketeberkenyész és homoktövis almával – megjelenni a piacon. A településfejlesztési kft. pályázatok írásában, megvalósításában aktív. Így felelünk meg azon törvényi változásnak, hogy önkormányzat csak akkor számolhat el pályázati és projektmenedzsment költséget, hogyha 100%-ban önkormányzati vagy állami tulajdonú cég végzi azt. Már kezdenek is jelentkezni ezen összefogás gyümölcsei. Támogatást nyertünk el egy helyi belterületi eliszaposított tó rendbetételére, a tóparti közösségi helyiségek és büfé megújítására, kibővítésére. Egy kilátó építésére. A helyi termelői piac továbbfejlesztésére, helyi termelői/szociális bolt építésére. Új polgármesteri hivatalt is lehetőségünk lesz építeni. Mindez több mint fél milliárd forintnyi beruházást jelent, egy ugyan nagy területű, de kicsi lakosságú település számára, és ez nagy kihívás.

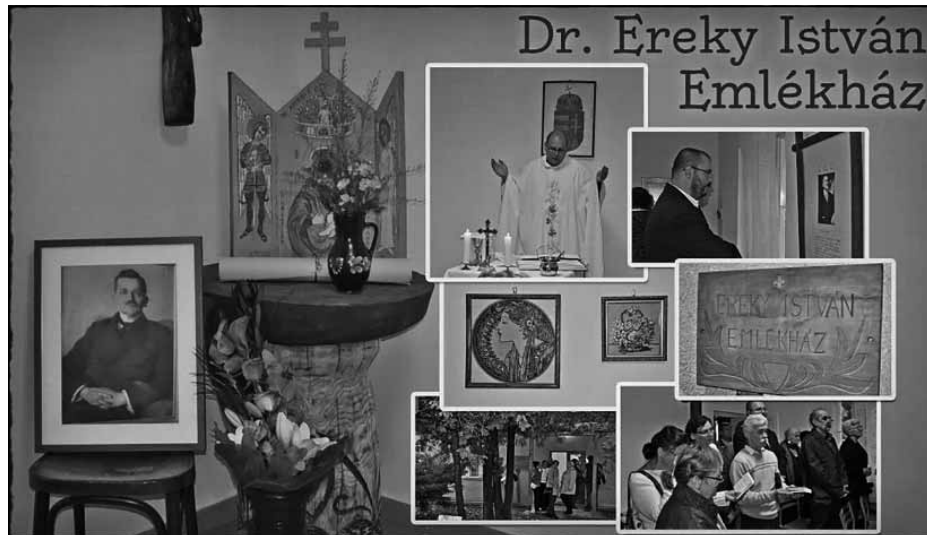
Együttműködésünket is megkezdjük a környező településekkel. Kilenc településsel aláírt együttműködési megállapodást csatoltunk be Népfőiskolai anyagainkhoz.

A közelmúltban további pályázatokat adtunk be programokra, és a faluház további befejezésére. Például a fiatalok és idősek együttműködésének, közös alkotások létrehozásának támogatására. Ezt

a tavalyi és idén is megszervezendő horgász táborral szinergikusan tervezzük megvalósítani. Ők már – megelőzve a kiírást – hazahívták, kétszer egy hetes táborba az elszármazott unokákat, akiket együtt a helyi gyerekekkel horgászva, játszva, kézműveskedve tettek kisgyerekként is lokálpatriótákká. A táborban fiatalok, idősek közös alkotásaként vízikereket kívánunk készíteni.

Településünk legnagyobb értékének azt érezzük, tartjuk, hogy lakosai, még az átmenetileg nagyvárosokban, külföldön tanulók, dolgozók többsége is kötődik szülőföldjéhez, szívesen jönne haza. Feltételeinek megteremtésén dolgozunk, hiszen fiataljaink egészséges lokálpatriotizmusa legfőbb biztatónk. Mondják, hogy: Jó itt lakni; Én örülök, hogy bárdudvarnoki vagyok; Örülök, hogy széplaki vagyok; Én szeretnék itt maradni, keresünk rá lehetőséget. Tehát nem az van, hogy tanultam, fejlődtem, el Németországba. Akik elmennek, ők is mondják, hogy vissza szeretnének jönni. Kevesebb pénzért is visszajönnének, csak legyen lehetőség. Találjuk meg a lehetőséget! Én azt gondolom, hogy ez egy hatalmas erősség. És mindnyájunk közös célja, hogy magyarnak tudhassuk unokáinkat.

Megemlítek még egy közel-múltbeli, szintén teljes összefogás-

igényeket és lehetőségeinket, egy nagyobb körben újra és újra megkeressük azokat a partnereket, akik velünk együtt tudnak és akarnak dolgozni. Így lehet szépen, lassan fölépíteni hálózatunkat – térségben gondolkodva. Szeretnénk egy kicsit példát mutatni azoknak a megfáradt, kicsit megkeseredett szervezeteknek – legyenek civilek vagy önkormányzatok –, akik nem akarnak együtt dolgozni. Rengeteg a helyi kezdeményezés mindenhol, sok jó is belőle, de szépen lassan kifulladásnak, elfáradnak, mert mindenki egyedül akarja megváltani a világot. Nem jönnek rá arra, hogy ez nem fog menni.

A hely szellemisége segít bennünket. Ezt már a régiek is érezték, hogy valami itt van, hiszen ebben a térségben van premontrei prépostság romunk, amit 1246-ban alapítottak. Tőle légvonalban 5 km-re a templomosok alapítottak egy ispotályt, azokat ápolták benne, akik a keresztes háborúból megjöttek. Légvonalban, 10 km-en belül a pálosoknak is volt egy kolostora. Valaminek hát kell lennie, és ezt a mai napig is érezzük. Miért jön felénk az a sok jól képzett, értékes, értelmes ember, miközben máshonnan menekülnek. Valami vonzza őket.

ban megvalósult projektet, melynek története jól mutatja az összefogásunkban rejlő erőt – ez pedig a Dr. Ereky István közösségi ház előtti „büszkeségpont” létrehozása. (A közigazgatásban a két világháború között nagy szerepet betöltő személy Emlékháza Lipótfán áll.)

A büszkeségpont haranglába, a kopjafa és a tér helyi – Makovecz Imre vándoriskoláját megjárta – építészünk tervei alapján (sőt saját keze munkájával is) készült. Helyi fafaragó – Berkesi Gyula – készítette a kopjafát. Minden munkát helyi vállalkozó nyert el. A megnyitón a helyi énekkar szerepelt, és a katolikus és református pap is megáldotta a teret. Közmunkásaink és önkénteseink szervezték egy közeli falu ötvösművészenek – Dabóczi Józsefnek – a gyönyörű, láthatóan magyar alkotásainak a kiállítását. A helyi közmunkás készítette fényképeket róla. Valóban valódi büszkeségpontunk jött létre.

Ezt a fajta munkát kívánjuk a jövőben is folytatni, minél több büszkeségre feljogosító tettet véghez vinni együtt.

Miközben folyamatosan kitáljuk sajátmagunkat, felmérjük az

MESTER BALÁZS bárdudvarnoki polgármester 1974-ben született a Zala megyei Miklósfán. Nagykanizsán érettségizett és ott szerezte meg a gépész technikai végzettségét. 1992-től a MÁV-nál dolgozott Balatonszentgyörgyön, Budapesten, majd Kaposváron. 1998-tól vállalkozó, 2000-ben megalakítja saját cégét. 2002-ben feleségével közösen elindítják a Tótágas Kreatív Hobbi és Foltvarró Boltot, mely azóta az ország egyik legnagyobbjává nőtte ki magát. 2010-óta Bárdudvarnok polgármestere. Munkája mellett folyamatosan részt vett a civil kezdeményezésekben. Budapesten a Gyermekvilág-Ágyszínháznak volt aktív munkatársa, majd miután Kaposvárra költözött, alapító tagja az azóta megszűnt Mosolymanó Kórházi Játsszótárs Egyesületnek. 2012-óta az AFS nemzetközi cserediák program keretében gyerekeket fogad. Bárdudvarnokon él öt gyermekével és feleségével. A Van Közünk Egymáshoz Alapítvány kuratóriumának tagja.

DR. BÁNKUTI GYÖNGYI matematikus mérnök 1962-ben született a közeli Nagybanomban. A Kaposvári Táncsics Mihály gimnáziumban érettségizett, majd a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett matematikus mérnöki diplomát és műszaki doktori fokozatot. 1994 óta a Kaposvári Egyetem Matematika és Informatika Tanszékének docense, tanszék vezetője is volt. Fő állása mellett a nonprofit szférában dolgozott. A Társadalmi Egyesületek Somogy megyei szervezetének elnökeként és az országos szövetség nemzetközi koordinátoraként. A Tandem SE alapító elnöke, 1994 óta Bárdudvarnoki lakos a négy gyermek édesanyja a Van közünk egymáshoz alapítvány aktivistája.

MÁTYUS ALIZ író, szociológus, lapszerkesztő.